

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
03/05/2011
EIXIDA NÚM. 22619

Presidència de la Generalitat
Secretaria Autònoma de Comunicació
Il·lma. Sra.
C/ Cavallers, 9
VALENCIA - 46001 (València)

=====
Ref. queixa núm. 105501
=====

Il·lma. Sra.,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel Sr. (...), associació que agrupa actors i directors de doblatge valencià, que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment exposaven els fets i les consideracions següents:

- “Que RTVV ha decidit, unilateralment, reduir un 70% el pressupost per a doblatge en valencià, de manera que vulnera el Protocol d’Actuacions de la Generalitat adoptat en 1998, i en què es va assignar al doblatge la suma de 5.000.000 de euros (1,1%) del pressupost total.
- Que, d’este pressupost -que s’ha mantingut invariable al llarg dels anys tot i l’augment de l’IPC- viuen al voltant de 500 professionals (actors de doblatge, directors, traductors, adaptadors de text, tècnics de so, etc.) i les seues famílies “per la qual cosa resulta evident que reduir el pressupost a 1.500.000 euros deixa en l’aire estos llocs de treball i condemna el sector a desaparèixer”.
- Que entén que a hores d’ara, amb la crisi, la RTVV intenta reduir el dèficit, però “si la reducció del pressupost global de RTVV ha sigut per a l’any 2010 del 12%, no és acceptable que el pressupost dedicat al doblatge es reduísca un 70%, sobretot si tenim en compte que la TV pública dels valencians genera el 90% de treball del sector”.
- Que la indústria del doblatge és, a més, un sector estratègic en la difusió i normalització del valencià, i la seua desaparició causaria un dany irreparable, per la qual cosa demana la mediació del Síndic de Greuges perquè, en última instància, RTVV reconsidera la seua decisió i aplique el mateix percentatge de reducció que ha aplicat a la globalitat del seu pressupost, això és, un 12% i no el 70% previst.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n van donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de RTVV donava compte, en síntesi, del següent:

... "RTVV segueix una política de normalització lingüística d'acord amb allò que s'estableix en l'Estatut d'Autonomia, i en la Llei d'Ús i Ensenyament del valencià. Des de la seua creació, a més de donar suport a la indústria audiovisual, RTVV ha estat l'element de normalització lingüística més important de la política institucional (cosa que corregia el desequilibri lingüístic existent en l'oferta audiovisual). En este sentit, a hores d'ara, podem assegurar que RTVV es troba en el millor moment des de la seua creació pel que fa a l'ús del valencià, tan pel que fa als índex d'ús absolut com a l'ampliació del ventall de formats i programes en què el valencià del grup RTVV inclou també les emissores de ràdio (Ràdio 9 i Sí Ràdio) que emeten íntegrament en valencià, i les diverses pàgines web del grup, ara en procés de reconversió en una poderosa oferta multimèdia.

El grup RTVV aprofita tots els nous suports per difondre la seua oferta audiovisual en valencià.

Si ho mirem en perspectiva, l'oferta i els continguts en valencià augmenten considerablement any rere any... augmenta la varietat de formats, de programes, de continguts i, per tant, de registres en què els ciutadans poden accedir al valencià amb la mateixa normalitat que ho fan en altres idiomes.

... D'altra banda, un altra mostra de la tasca en favor del valencià desenvolupada per RTVV la trobem en el suport que, des de maig del 2006 fins l'actualitat, el grup RTVV dona a la campanya "Llegir en valencià", coordinada per la Fundació Bromera i que es realitza conjuntament amb diferents mitjans de comunicació escrits... amb l'objectiu de compartir i animar a la lectura, promoure el valencià i donar a conèixer els millors autors valencians...

... Pel que fa al doblatge de pel·lícules, sèries i documentals, amb els quals RTVV està compromesa des de la seua fundació, els oferim tot seguit les xifres econòmiques destinades al doblatge per RTVV:

	Doblatge valencià	Doblatge castellà	Doblatge valencià	Doblatge castellà
	<i>Pessetes</i>		<i>Euros</i>	
Any				
1990	784.118.461	144.701.196	4.712.646,86	869.671,70
1991	675.081.063	557.400.016	4.057.318,90	3.350.041,57
1992	422.876.878	322.432.246	2.541.541,22	1.937.856,83
1993	378.693.042	336.743.295	2.275.991,02	2.023.867,96
1994	552.132.683	285.012.703	3.318.384,26	1.712.960,84

199 5	509.694.531	242.586.471	3.063.325,83	1.457.974,05
199 6	536.136.563	171.663.817	3.222.245,64	1.031.720,32
199 7	533.347.886	108.200.573	3.205.485,35	650.298,54
199 8	613.251.646	151.668.102	3.685.716,62	911.543,65
199 9	723.346.730	176.044.271	4.347.401,40	1.058.047,38
200 0	812.708.608	80.008.071	4.884.477,11	480.858,19
200 1			5.409.028,91	256.965,80
200 2			5.218.228,88	383.743,01
200 3			5.102.085,81	428.424,26
200 4			5.253.535,50	237.587,56
200 5			5.097.343,71	426.210,18
200 6			5.137.997,33	333.860,16
200 7			5.030.036,08	349.078,86
200 8			5.209.387,77	121.430,19
200 9			4.195.960,04	112.112,79

Com es pot observar fàcilment, RTVV ha fet unes inversions molt notables en el doblatge sense les quals no existiria, amb seguretat, aquest sector a la nostra Comunitat. En aquest subsector de l'audiovisual, com en altres, RTVV ha complert (i compleix) els seus objectius fundacionals i ha apostat sempre per ajudar a consolidar empreses i professionals de la producció audiovisual, de la sonorització i del doblatge.

Ara bé: les conjuntures econòmiques exigeixen innovació i flexibilitat amb estratègies d'adaptació a l'entorn concret de cada moment. Com es lògic pensar, la multiplicació de l'oferta televisiva amb l'arribada a la Comunitat Valenciana d'altres operadors de televisió, gràcies a la tecnologia digital, nacionals, autonòmics, locals, comarcals, públics i privats, d'emissió en obert i també de transmissió per cable i satèl·lit, hauria d'obrir unes possibilitats immenses per a tota la indústria audiovisual valenciana, tant en el terreny de la producció pròpia com en la sonorització i el doblatge de la producció aliena. En aquest context, RTVV no pot ni ha de ser l'única oferta ni el client únic per a tals operadors o empreses auxiliars, si no només un entre tants que comparteix els avantatges i els inconvenients del mercat obert en què té lloc la nostra activitat empresarial.

A pesar de tot, i d'acord amb les nostres missions de servei públic, RTVV i les seues societats continuen mantenint la demanda d'aquests serveis davant dels estudis de doblatge i sonorització de la Comunitat Valenciana tal com demostren les xifres més amunt exposades. Però, a pesar del nostre compromís inequívoc, ningú no pot exigir a RTW que faça d'aval exclusiu de la viabilitat de determinades empreses de titularitat privada. Anar mes enllà del que ha fet RTVV fins ara també podria posar en perill la mateixa RTVV.

L'interessat, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, va ratificar íntegrament el seu escrit inicial de queixa, i va formular les al·legacions que, en síntesi, exposem tot seguit:

“... RTVV té l'obligació legal de promocionar i difondre la llengua pròpia dels valencians, és a dir, el valencià, com arreplega el preàmbul de Llei de la Generalitat Valenciana 7/1984, de 4 de juliol, de Creació de l'entitat pública Radiotelevisió Valenciana.

... L'obligació establerta en l'Estatut d'Autonomia d'atorgar una especial protecció i respecte a la recuperació del valencià es correspon amb el primer principi, que d'acord amb l'article segon d'aquesta Llei ha d'inspirar l'activitat dels mitjans de comunicació de la Generalitat. La Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, reconeix el dret que tenen tots els ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació social i atribueix al Consell la promoció i utilització del valencià en aquests mitjans, tot vetllant per l'adequada presència del valencià en els que depenguen de la Generalitat. En la mateixa línia marcada per la LUEV, i com a desplegament del mandat estatutari i del compromís del programa de Govern del President de la Generalitat, aquesta Llei tracta de superar la relació de desigualtat entre les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma, quan estableix les mesures necessàries per a crear uns mitjans de comunicació propis, gestionats democràticament i subjectes el control parlamentari directe, que impulsen la utilització del valencià en la radiotelevisió autònoma, la qual es configura d'aquesta manera com a vehicle de recuperació.

Encara més clar, si es possible, és l'article 2 de l'esmentada llei “l'activitat dels mitjans de comunicació social de la Generalitat s'inspirarà en els principis següents:

a) *La promoció i protecció lingüística de la llengua pròpia del Comunitat Valenciana.*

... Per tant, la promoció de la nostra llengua, de la que fa gala l'informe de RTVV (augment de la producció pròpia o el suport a la campanya “llegir en valencià”), encara que lloable, no deixa de ser un dels imperatius legals de la pròpia TV pública valenciana, Però, encara així, tampoc té a veure amb la nostra queixa.

Quant al quadre d'inversió en doblatge, remés per la Direcció General de RTVV, caldria matisar que bona part dels diners dedicats al doblatge en castellà no és doblatge directe dels actors valencians, sinó la quota que correspon a RTVV dels doblatges en castellà efectuats a Madrid, Catalunya, Galícia, Andalusia o Euskadi per a les televisions integrades en la Federació d'Organitzacions de Ràdio i Televisió Autònòmiques (FORTA), a la qual pertany RTVV, i no ha redundat directament en benefici de la indústria valenciana del doblatge.

... Crida poderosament l'atenció que es detalle el pressupost dedicat any rere any al doblatge en valencià, fins a l'any 2010, que RTVV, reiteradament, ha xifrat en 1.500.000 euros (un 70% menys que el pressupost habitual) i que constitueix la part central de la nostra queixa.

... La indústria del doblatge és una peça indispensable en la maquinària de difusió i normalització de la llengua... un fet que no té discussió en la resta de comunitats autònomes que compten amb llengua pròpia i les televisions de les quals, a pesar de l'actual crisi, dediquen un major pressupost al doblatge.

... Tampoc fa referència l'informe que RTVV va obligar els estudis de doblatge valencians a passar per una homologació que va forçar estes empreses a dur a terme forts inversions finançades per mitjà de crèdits bancaris, uns crèdits que es van ajustar calculant que la inversió en doblatge per part de RTVV seria, almenys, de la mateixa quantia que la dels últims anys, és a dir, de cinc milions d'euros.

... El panorama que s'albira, per tant, de mantindre's eixe ínfim pressupost d'1,5 milions d'euros per al 2010, és senzillament la desaparició del sector, perquè els estudis no podran fer front als crèdits i es veuran forçats a tancar. Sense estudis de doblatge els actors, directors de doblatge, traductors, adaptadors de text i els tècnics de so hauran d'emigrar a altres comunitats o canviar de treball...

... Conseqüentment, la desaparició del sector farà impossible que RTVV pugua complir la seua pròpia Llei de creació.

... La decisió unilateral de RTVV de reduir a 1.500.000 euros el pressupost dedicat al doblatge per al 2010 posa seriosament en perill 500 llocs de treball d'actors i directors de doblatge, traductors, adaptadors de text i tècnics de so, forçant, en definitiva, la desaparició d'un sector estratègic en la difusió i normalització del valencià."

Una vegada finalitzada la tramitació ordinària de la queixa podem concloure que, tot i que íntimament lligades entre si, són dues les qüestions a tractar en el present expedient:

Primera: El retall de la despesa pressupostària destinada al doblatge, en valencià, per a l'exercici 2009/2010.

Segona: L'incompliment, a causa de l'esmentat retall pressupostari, del mandat estatuari arreglat en l'article 6.5 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, que encomana a la Generalitat l'especial protecció i respecte a la recuperació del valencià.

Respecte la primera qüestió, açò és, el retall de la dotació pressupostària destinada al doblatge en RTVV de formats i programació en valencià, hem de significar que les lleis de Pressupostos contenen habilitacions per a gastar, però estes habilitacions no generen obligacions específiques per a l'Administració Pública, sinó autoritzacions especials i condicionades per a despeses concretes i determinades, i en este sentit, des d'este punt de vista de gestió pressupostària, la decisió administrativa de reduir els pressupostos de la Generalitat en un 70% la quantitat destinada al doblatge en RTVV, no pot ser considerada per esta Institució una actuació pública irregular que justifique la intervenció del Síndic de Greuges, ja que el poder legislatiu atorga a l'Administració una autorització per a gastar i no un mandat, per la qual cosa no correspon a esta Institució resoldre els desacords o disconformitats que tinguen els diversos col·lectius socials amb els criteris d'organització triats per l'Administració en funció de la denominada potestat d'autoorganització atribuïda a totes les Administracions Públiques, i més quan, com bé assenyala en el seu informe RTVV, no es pot exigir que l'ens televisiu "faça d'aval exclusiu de la viabilitat de determinades empreses de titularitat privada" (com ara el col·lectiu de professionals del doblatge CPP).

El pressupost de la Generalitat, tal com ho definix l'article 20 de la Llei d'Hisenda Pública Valenciana, és l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica del conjunt d'obligacions que, com a màxim, pot contraure la Generalitat i les entitats autònomes, i dels drets que es preveuen liquidar durant el corresponent exercici.

De conformitat amb l'anterior, els “drets” (ingressos) són estimatius o una previsió, mentre que les “obligacions” (despeses) són limitatius.

En este sentit, el principi d'estabilitat pressupostària, que apareix en el Text Refós de la Llei d'Hisenda Pública Valenciana, suposa limitar l'autorització de despeses quant a qualitat, quantitat i temps, i tot això, per tal d'evitar la discrecionalitat administrativa a l'hora de realitzar la despesa pública.

En conseqüència, les distintes lleis de Pressupostos de la Generalitat contemplen, dins l'apartat relatiu a la Gestió Pressupostària de les Despeses, el caràcter limitatiu dels crèdits, a l'assenyalar que “el crèdit pressupostari es determina atenent la classificació orgànica, d'acord amb la naturalesa econòmica i funcional, per a les despeses d'inversions reals, consignació per capítols i programes pressupostaris”.

No obstant això, sense perjudici del que hem exposat, i centrant-nos en les obligacions de la Generalitat, cal afirmar que estes naixen de la Llei, dels negocis i dels actes o fets que, segons dret, les generen, no així de les lleis de Pressupostos, les quals atorguen al poder executiu (Administració) una autorització per a gastar, però no un mandat.

Entenem, en conseqüència, que les lleis de Pressupostos contenen habilitacions per a gastar, però estes habilitacions no generen obligacions específiques per a l'Administració, sinó autoritzacions especials i condicionades, per a despeses concretes i determinades. En este sentit, es parla del principi d'Especialitat Pressupostària.

A la vista de tot el que hem dit, no deduïm cap actuació irregular, pel que fa al punt de vista de gestió pressupostària, per part de l'Administració, perquè el poder legislatiu atorga a l'Administració una autorització per a gastar i no un mandat.

Finalment, i pel que fa a la primera de les qüestions sotmeses a la nostra consideració en la queixa que ens ocupa (açò és, la disminució de l'assignació pressupostària a RTVV per al doblatge dels seus programes i formats al valencià), hem de significar que esta Institució és conscient de les dificultats existents a causa de l'agreujament de la situació econòmica actual, i els límits pressupostaris que pateixen en l'actual conjuntura de crisis totes les Administracions Públiques.

No obstant, això no ens deu conduir a obviar els compromisos adquirits i assumits i el mandat estatuari arrelat en l'article 6 (que ens porta a reflexionar sobre la segona qüestió plantejada en esta queixa) i que encomana a la Generalitat la promoció del valencià en tots els àmbits socials, i que imposa a tots els poders públics, tant autonòmics com locals, l'obligació de conèixer i utilitzar les dues llengües cooficials, sense que pugua prevaldre una sobre una altra.

És a dir, que no podem oblidar la segona qüestió que els promotors de la queixa han sotmés a la consideració del Síndic i que, en definitiva se cenyeix a lligar la disminució de l'assignació pressupostària a RTVV per al doblatge al valencià a l'incompliment de RTVV de promoure i difondre la llengua pròpia dels valencians (segons disposa el Preàmbul de la Llei de la Generalitat 7/1984, de 4 de juny, de creació de l'entitat pública RTVV).

De quant antecedit, no hi ha dubte que la limitació pressupostària qüestionada en la present queixa, si bé, i per les consideracions apuntades en el cos d'este escrit, no pot ser censurada per esta Institució, però si que, efectivament, limitarà les contractacions de professionals de doblatge, tal com assenyalen els promotors de la queixa, encara que esta qüestió no puga, com ha quedat dit, ser aliena a l'àmbit competencial del Síndic de Greuges i, per tant, l'augment i progressivitat de la programació i formats televisius en valencià.

Estes circumstàncies, tot i que no puguen ser mereixedores de cap retret per esta Institució, per ser conformes a dret i estar determinades per tot el que ha quedat relacionat i per l'actual conjuntura de crisi generalitzada en la qual les Administracions Públiques deuen, a l'hora d'elaborar els seus pressupostos, determinar les seues prioritats, són objecte d'especial preocupació del Síndic de Greuges, que com a Alt comissionat de Les Corts Valencianes, té encomanada la defensa dels drets fonamentals consagrats en el títol I de la Constitució Espanyola i/o en el títol II de l'Estatut d'Autonomia i entre ells els drets lingüístics, en conseqüència, i a l'empara del que preveu l'article 29.1 de la Llei 11/1988 de 26 de desembre, i en atenció a la necessitat recuperar l'ús social i oficial del valencià i superar l'encara desigualtat del valencià respecte a l'altra llengua oficial, el castellà, creu oportú **SUGGERIR** a la Generalitat (i a RTVV) que arbitren totes les mesures que siguen necessàries per a mantindre la relació contractual amb els estudis de doblatge i sonorització (integrats per actors, directors, traductors, adaptadors de textos, tècnics de so, etc.) amb l'objectiu que la reducció pressupostària prevista en els Pressupostos de la Generalitat no minve la promoció del valencià a través dels mitjans de comunicació públics, ni supose la desaparició d'un col·lectiu de vital importància per a la difusió del valencià i la recuperació de la nostra llengua.

En virtut de l'esmentada llei, es recorda el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l'ús del valencià, segons el que hem indicat en el cos d'este escrit, la qual cosa els comuniquem perquè, en el termini d'un mes, ens remeten l'informe preceptiu en què ens han d'indicar si accepten la recomanació que els realitzem o, si s'escau, les raons que consideren per a no acceptar-la.

Perquè en prenguen coneixement els fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, esta serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana